

DEBATA 7. WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

MIEJSCE DEBATY: Kielce

DATA DEBATY: 15/09/2015

UCZESTNICY DEBATY:

W dyskusji wzięło udział 52 gości. Wśród uczestników debaty znaleźli się przedstawiciele samorządów, centrów gospodarki odpadami, przedsiębiorstw gospodarki komunalnej, przedstawiciele sektora energetycznego, firmy zajmujące się gospodarką odpadami oraz przedstawiciele środowisk naukowych z województwa świętokrzyskiego. Zaproszenie na debatę zostało przyjęte przez:

- MPEC Sp. z o.o. w Kielcach;
- Wodociągi Kieleckie
- ZGKiM w Klimantowie;
- Urząd Marszałkowski woj. świętokrzyskiego;
- UM Buso-Zdrój;
- UG Solec Zdrój;
- ZGK Sp. z o.o. w Rzędownie;
- UM Sandomierz;
- PGKiM Staszów;
- PGKiM Sp. z o.o. Włoszczowa;
- ZUK Sp. z o.o. Chmielnik;
- ZUO „Janik” Sp. z o.o.;
- Politechnika Świętokrzyska;
- UM Sandomierz;
- ZUK Morawica Sp. z o.o.;
- PGK w Końskich Sp. z o.o.;
- UG Mirzec;
- Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach;
- UM Skarżysko-Kamienna
- UG Nagłowice.

Ponadto w debacie wzięło udział pięciu przedstawicieli zespołu LIFE COGENERATION.PL.

- Arkadiusz Primus – Koordynator Projektu
- Klaudia Pietryszyn – Ekspert ds. merytorycznych
- Adam Bodziak - Specjalista ds. Promocji i Komunikacji
- Karolina Jąderko – specjalista ds. wpływu projektu na problem środowiskowy z ramienia Taktyk Sp. z o.o.
- Łukasz Łapiński - Asystent Koordynatora Projektu

Debata odbyła się 15 września 2015 r. w hotelu Binkowski w Kielcach. Na debatę przybyło wielu gości związanych z gospodarką odpadami. Reprezentowali oni instytucje samorządowe oraz prywatne, które szukają nowatorskich rozwiązań w dziedzinie gospodarki odpadami komunalnymi.

Obraz 1. Prezentacja wygłoszona przez koordynatora projektu

Obraz 2. Moderator Debaty- Arkadiusz Primus

A. CHARAKTERYSTYKA REGIONU

Województwo świętokrzyskie znajduje się w południowo-wschodniej części Polski. Graniczy z województwami: mazowieckim, lubuskim, podkarpackim, małopolskim, śląskim oraz łódzkim.

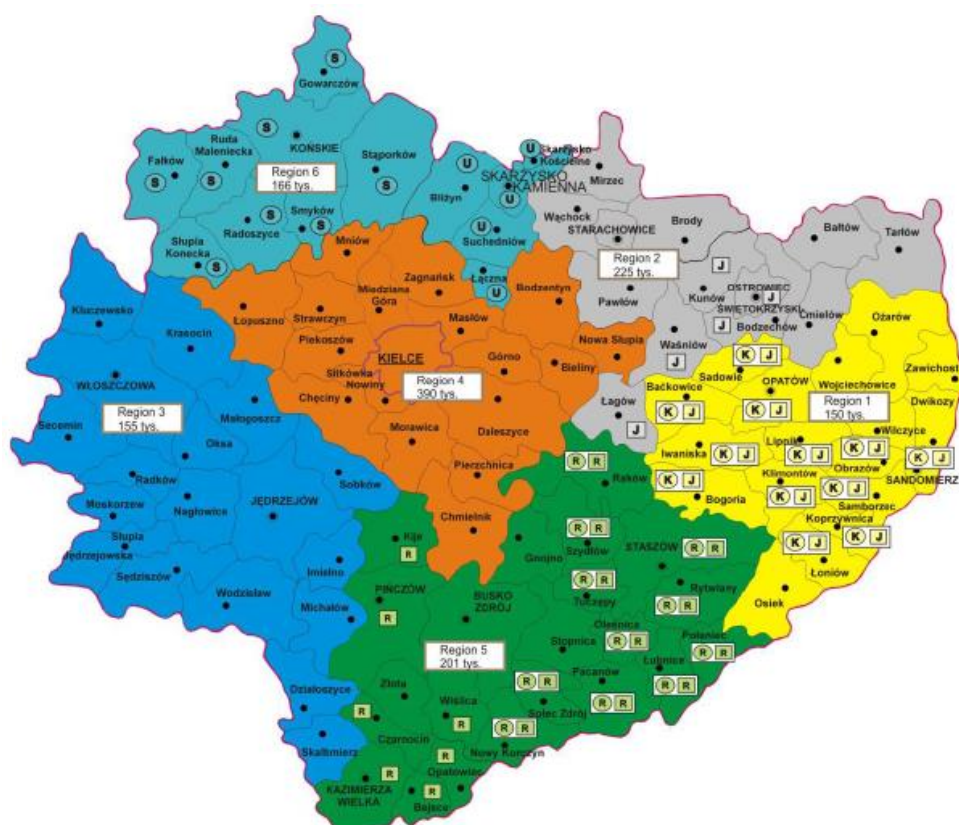

Obraz 3. Lokalizacja województwa świętokrzyskiego

Główny Urząd Statystyczny szacuje, że w 2013 r. w województwie świętokrzyskim zebrano ok. 174 tys. Mg odpadów komunalnych, w tym. 141,8 tys. Mg bez wyselekcjonowania. Oznacza to, że 83,5% odpadów klasyfikowane było jako zmieszane odpady komunalne.

28 lipca 2017 r. pojawił się projekt założeń do aktualizacji Krajowego planu gospodarki odpadami. Informacje o masie zebranych odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12 oraz 20 03 01 zostały sporządzone na podstawie sprawozdań Marszałków województw za gospodarowanie odpadami za rok 2013 r. Zgodnie z treścią ww. dokumentu w województwie świętokrzyskim odebrano ok. 204 Mg odpadów o kodach: 19 12 12, 20 03 01 z czego 70% to 20 03 01. 12% odpadów o kodzie 20 03 01 deponowanych było do składowania, natomiast reszta kierowana jest do MBP. Różnica między szacunkami GUS'u, a danymi ze sprawozdania Marszałków wynosi ok. 30 tys. Mg odpadów.

Województwo podzielone jest 6 regionów gospodarki odpadami. Na terenie województwa znajdują się trzy cementownie: Nowiny należące do Dyckerhoff Polska Sp. z o.o., Ożarów S.A. spółka koncernu CRH, Małogoszcz należącej do grupy Lafarge Cement S.A., w których współpalane są odpady w piecu cementowym.

Obraz 4. Podział województwa na regiony gospodarki odpadami

Uchwałą nr XXI/361/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2012-2018 z późniejszymi uchwałami wykonawczymi do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami dla województwa, zostały ustanowione regiony przetwarzania odpadów wraz z regionalnymi instalacjami.

Tabela 1. Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w regionach gospodarki odpadami komunalnymi województwa świętokrzyskiego- RIPOK

Lp.	Region gospodarki odpadami	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres zarządzającego instalacją	Lokalizacja instalacji
1	Region 1	Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywianki Baćkowice 86 27-552 Baćkowice	RZZO Janczyce 27-522 Baćkowice
		Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów		
		Instalacja do składowania odpadów		
2	Region 2	Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o.o. Janik, ul. Borowska 1 27-415 Kunów	RZZO Janik Ul. Borowska 1 27-415 Kunów
		Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów		
		Instalacja do składowania odpadów		
3	Region 3	Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. we Włoszczowie ul. Sienkiewicza 31 29-100 Włoszczowa	RZZO Włoszczowa ul. Przedborska 29-100 Włoszczowa
		Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów		
		Instalacja do składowania odpadów		
4	Region 4	Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. ul. Piekoszowska 390 25-645 Kielce	RZZO Promnik 26-067 Strawczyn

		Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	Kopalnia Granitu „Kamienna Góra” Sp. z o.o., Micigózd, ul. Częstochowska 6, 26-065 Piekoszów	Przededworze 26-020 Chmielnik
		Instalacja do składowania odpadów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. ul. Piekoszowska 390 25-645 Kielce	RZZO Promnik 26-067 Strawczyn
5	Region 5	Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych	-	-
		Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów	-	-
		Instalacja do składowania odpadów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Busku-Zdroju, ul. Łagiewnicka 25 28-100 Busko-Zdrój	Dobrowoda 28-100 Busko-Zdrój
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Staszowie Spółka Gminy z o.o. ul. Wojska Polskiego 3 28-200 Staszów	ul. Pocieszki 28-200 Staszów			
6	Region 6	Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych		RZZO Końskie ul. Spacerowa, 26-200 Końskie
		Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów		

		Instalacja do składowania odpadów		
--	--	-----------------------------------	--	--

W latach 2007-2010 systematycznie spadała liczba odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, które w ponad 70% były przekazywane do unieszkodliwiania. Zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych z terenu województwa zostało przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2. Zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych z terenu województwa świętokrzyskiego [WPGO 2010]

Rok	Zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu województwa świętokrzyskiego				
	Ogółem [Mg]	z tego przekazane do:			
		odzysku		unieszkodliwiania	
		Mg	%	Mg	%
2007	195 976	17 900	9	178 076	91
2008	198 397	28 554	14	169 843	86
2009	179 481	22 333	12	157 148	88
2010	174 117	38 375	22	135 742	78

W 2010 r. odebrano 174 117 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, co stanowiło 85% wszystkich odebranych odpadów. 78% zebranych zmieszanych odpadów kierowanych było do unieszkodliwiania. Frakcja odpadów nienadających się do recyklingu była przekazywana do produkcji paliwa alternatywnego, a następnie przekształcana w lokalnych zakładach cementowych. W 2010 r. na składowiska odpadów przekazano o 40 tys. Mg mniej zmieszanych odpadów komunalnych w stosunku do roku 2007 r.

B. PROBLEMY W GOSPODARCE ODPADAMI I OSADAMI ŚCIEKOWYMI W REGIONIE

ODPADY

Na debacie wskazano najważniejsze problemy związane z gospodarką odpadami w województwie. Wśród najczęściej pojawiających się wymienić można przewymiarowanie instalacji MBP, które nie osiągnęły zaprojektowanej wydajności.

W województwie świętokrzyskim pracuje 5 instalacji MBP o zdolności przerobowej 170 800 Mg rok, a masa przetworzonych w nich odpadów (w 2013) wyniosła ok. 105 557 Mg odpadów komunalnych (wg. *sprawozdania Marszałka z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 r.*).

Drugim wskazanym podczas rozmowy problemem są mało wiarygodne dane dotyczące wytwarzanych odpadów i sposób ich zagospodarowania.

OSADY ŚCIEKOWE

Ilość osadów ściekowych wytworzonych na terenie województwa systematycznie wzrasta na przestrzeni lat. Wynika to ze zwiększonej liczby domostw podłączonych do sieci kanalizacyjnej oraz ze zwiększonej ilości oczyszczalni ścieków. W 2010 r. wytworzono ok. 80 000 Mg ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych.

W województwie osady ściekowe wykorzystywane były przede wszystkim w:

- 1) w rolnictwie,
- 2) do rekultywacji terenów,
- 3) do dostosowania gruntów do określonych potrzeb wynikających z planów gospodarki odpadami,
- 4) do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
- 5) do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz.

Osady ściekowe w latach 2007-2010 r. były przetwarzane poza instalacjami. Po 2011 r. część osadów ściekowych była termicznie przekształcana w spalarni osadów ściekowych zlokalizowanej w największej oczyszczalni ścieków w województwie.

W województwie zdefiniowane są dwa największe problemy dotyczące gospodarki osadami ściekowymi:

1. Brak kompleksowych rozwiązań
2. Niedostateczny udział procesów termicznych w procesach zagospodarowania osadów.

C. NAJLEPSZE PRAKTYKI W REGIONIE

Istniejące zaplecze techniczne umożliwia przekształcanie frakcji nadsitowej odpadów komunalnych w paliwo alternatywne, które kierowane jest do zlokalizowanych na terenie województwa cementowni. Województwo realizuje działania postępowania z odpadami zgodnie z przyjętą hierarchią, gdzie pierwszeństwo przed recyklingiem i odzyskiem ma zapobieganie i minimalizacja.

Organizowane są działania służące edukowaniu społeczeństwa w kwestiach ekologicznych. Działania te w szczególności będą kierowane do dzieci i młodzieży szkolnej. Podstawowe środki, które są stosowane w kampaniach edukacyjnych to:

- Materiały informacyjne w postaci ulotek, plakatów i gadżetów;
- Spoty informacyjne emitowane w radiu i telewizji;
- Akcje edukacyjne w szkołach;
- Wymiana toreb plastikowych na torby wielokrotnego użytku.

Na szczeblu administracyjnym zapobieganiu powstawaniu odpadów służyc mają:

- Stosowanie zielonych zamówień publicznych,
- Zakup dużych dystrybutorów wielokrotnego użytku z wodą, zamiast zakupu wody w małych butelkach,
- Stosowanie elektronicznego obiegu dokumentów, stosowanie dwustronnego druku dokumentów.

Dla poszczególnych odbiorców dobierane są różne środki przekazu informacji o racjonalnej gospodarce odpadami.

D. MOŻLIWOŚCI WDROŻENIA NOWEJ TECHNOLOGII GOSPODARKI ODPADAMI W REGIONIE

W Województwie świętokrzyskim istnieje konieczność wdrożenia instalacji do zagospodarowania frakcji nadsitowej odpadów komunalnych. Miasto jest przychylne wszelkim działaniom zmierzającym do podniesienia wskaźników zagospodarowania odpadów kalorycznych. W świetle obowiązującego zakazu składowania odpadów o właściwościach paliwowych o kodzie 19 12 12, który nie został przesunięty rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie *dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach*, od 1 stycznia 2016 r. obowiązujący stanie się zakaz składowania odpadów o właściwościach paliwowych.

W województwie wybudowane są nowoczesne instalacje regionalne współfinansowane ze środków europejskich, którym wyłącznie do całościowego zagospodarowania odpadów brakuje instalacji zagospodarowującej pozostałość z części mechanicznej instalacji MBP. Część regionów chce realizować zasadę zero odpadów dla Europy dlatego szuka nowoczesnych rozwiązań mogących rozwiązać problem kompleksowego wykorzystania odpadów.

E. INNE WNIOSKI Z DEBATY

Dane statystyczne mają niewielkie pokrycie z sytuacją rzeczywistą. Uczestnicy debaty chcą rozmawiać o gospodarce odpadami w swoim regionie, ale chcą również dysponować rzetelnymi danymi, które odzwierciedlą stan faktyczny. Tamtejsi goście zwrócili również uwagę, na to, że cementownie dążą, poprzez rozbudowę i modernizację do zwiększenia możliwości przyjmowania paliwa alternatywnego do instalacji.

Kolejnym newralgicznym punktem debaty jest temat związany z planami inwestycyjnymi, które gminy są zobowiązane ustalić. Należy przy tym zwrócić uwagę, że Urzędy Marszałkowskie jeszcze nie wystosowały odpowiednich wytycznych postępowania dla gmin.